

2024-04-25

Mötesanteckningar Sexuell hälsagruppsmöte Södra Älvsborg

Plats: Södra Älvsborgs sjukhus, Klinikvägen 40 och digitalt på teams

Deltagare: Anders Nilsson (Mottagning för unga män), Kajsa Lundqvist (Smittskydd), Sofia Kopp (Högskolan i Borås), Emira Hajiric (Könsmottagningen), Lena Krii Könsmottagningen, infektionskliniken), Frida Gustavsson (Ungdomsmottagningen, Mottagning för unga män), Maria Björn (Gymnasieskolan), Carina Fyman (Könsmottagningen, infektionskliniken), Martin Älverbrandt (Smittskydd), Sofia Wickstrand Linhem (SRHR-bussen), Eva Rundberg (Kunskapscentrum för sexuell hälsa), Fatou Sonko (Kunskapscentrum för sexuell hälsa), Frida Särén (Kunskapscentrum för sexuell hälsa).

1. Presentation Metodbok – *Sexuell hälsa – en del av den allmänna hälsan*, Eva Rundberg KSH

Metodbok i SRHR för hälso- och sjukvårdspersonal, en konkret metodbok.

Framväxten av boken började i framtagandet av Närhälsans åtgärdsplan 2015. Man hade fokusgrupper om hur man uppfattade kunskapen och ämnet SRHR i hälso- och sjukvården och det visade sig att många saknade kunskaper från sina grundutbildningar.

Folkhälsomyndighetens rapport *Kartläggning av utbildning i hivprevention och SRHR (2017)* stödjer behovet av att uppmärksamma SRHR i professionsutbildningar. Rapporten beskriver i vilken utsträckning hivprevention samt SRHR förekommer inom yrkesutbildningar (arbetsterapeut, barnmorska, fysioterapeut, jurist, läkare, polis, psykolog,

sjuksköterska och socionom) på högskolor och universitet. Det visade sig att förekomsten av SRHR ut på professionsutbildningar förekom sällan eller inte alls. Folkhälsomyndigheten slog fast att det fanns kompetensbrister och att SRHR bör ingå (såsom kunskaper om våld har blivit obligatoriskt i många utbildningar) i människovårdande professionsutbildningar. Vi har parallellt med framtagandet av boken och i pilotprojektet *SRHR på professionsutbildningar*, där vi utbildar i SRHR på läkarprogrammet och fysioterapeutprogrammet på GU, även arbetat mot Folkhälsomyndigheten för ett införande nationellt.

Andra styrdokument som stödjer materialet är Nationell SRHR-strategi, i det tredje åtgärdsområdet "Säkerställ kompetens hos berörda yrkesgrupper", som kom 2020 och även i den kopplade handlingsplanen som kom 2023.

Gruppen som initierade boken var Anna Wängborg barnmorska, Karin Stenkvist smittskyddsläkare, Tommy Persson utvecklingsledare, fysioterapeut Anna Bjarnegård Sellius. Metodboken lanserades 14/2 i år- Folkhälsomyndigheten var med och ser boken som något positivt.

Boken är främst till för föreläsare, studenter och hälso -och sjukvårdspersonal. Syftet är att föreläsare på de olika institutionerna/programmen ska kunna hålla i SRHR på de olika programmen, där metodboken är ett stöd. Boken används redan på läkarprogrammet och fysioterapiprogrammet och fler har visat intresse.

Metodboken går att beställa via Marknadsplatsen, kostar ca 110:- längst ner på sidan här så hittar du informationen du behöver för att beställa boken i tryckt format: [Material - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#) Den finns även som pdf här: [Sexuell hälsa – en del av den allmänna hälsan \(vgregion.se\)](#)

2. Runda med medskick och senaste nytt:

Gymnasieskolan, Maria Björn

Upptas i nuläget av införandet av Millenium och har inget direkt SRHR-relaterat inplanerat.

SRHR -bussen, Sofia Wickstrand Linhem,

SRHR-bussen kör "bokbuss tur" i några veckor till. Vecka 22 kommer SRHR-bussen ha fokus på HPV och cellprov, det som

tidigare kallads för cellprovsveckan. Det finns missuppfattningar på stan om att testen för hpv är ett resultat av besparingar och SRHR-bussen jobbar för att korrekt information ska komma ut.

Under West pride kommer SRHR-bussen medverka i Pride Park och bland annat föreläsa om STI.

Just nu planeras höstens arbete. SRHR-bussen bemannar sprututbytet med barnmorska. SRHR-bussen bemannar även Liv-chatten där det är möjligt att chatta med en person på måndagar. Sofia lyfter upp att det vore kul att kunna utveckla verksamheten med en digital mottagning. Då skulle man kunna fråga personen i chatten om den skulle vilja boka in ett digitalt besök med en gång och på så vis lösa enklare saker som recept etc. på ett smidigt sätt. Det är ju populärt med digitala lösningar och det finns en vilja att hänga med på det.

Gällande bokningar av bussen så kan man höra av sig till bussen och då gärna med framförhållning. SRHR-bussen vet att exempelvis WAD kommer men vill att samordnarna samkör sig och hör av sig till SRHR-bussen så snart som möjligt.

Sofia kommer att delta i alla Sexuell hälsa-grupper framöver.

Högskolan i Borås, Sofia Kopp

Sjuksköterskeprogrammet på högskolan i Borås görs om, vet ej hur mycket SRHR som ingår. Barnmorskeprogrammet har genomgående inkluderat SRHR. Lyfter SRHR särskilt när det gäller uppsatser då studenterna ska/kan inkludera SRHR på flera olika sätt. Tipsar om boken Midwifery and Sexuality: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-18432-1>

Könsmottagningen, Emira Hajiric, Lena Krii, Carina Fyman

Mycket fokus ligger på millenium som är aktuellt just nu. En oro inför Millenium där det finns skyddade journaler. Just nu behöver patienter personnummer och en kod, till hösten blir allt öppet och det finns en oro inför att det kommer att drabba patienter. Frågetecken kring om patienterna se sina provsvar direkt i andra verksamheter? UM -har stängda journaler. Millenium ska införas även på MUM men först nästa år. BMM ligger före. På smittskydd är det Sminet som gäller, där gäller en rikskod, Dubbelhemligt hos Smittskydd. Patienter undrar hur osynligt det är för andra mottagningar etc.

Det tas upp att vissa patienter vill testa sig för Mycoplasma, som ju inte ingår i smittskyddslagen, har man kommit vidare med det. Kommer det att inkluderas i smittskyddslagen?

Svar: Danmark har tagit in fler STI:er i sin smittskyddslag, tror inte det är aktuellt här, det är en omfattande process som kräver ett regeringsbeslut. Om det har större påverkan på befolkningen med exempelvis infertilitet och följsjukdomar skulle det kunna bli aktuellt, det har man inte sett.

Svårt att få tider till läkare och man halt att stänga könsmottagningen vissa dagar till förmån för hudmottagningen.

Det finns en önskan om att arbeta med mer hbtq-frågor och det är satt på vänt. Det finns en önskan om att ta in föreläsare från ex. RFSL men det blir bortprioriterat pga. svårt med tid.

Prep-delen ökar, vi får nya patienter hela tiden, vi kan ta dem men har lite kö, ett par månader. Prioriterar hudpatienter där vi har mer kö. Mest patienter från Borås som söker för Prep men även från några andra ställen. Mest män som söker för Prep men även kvinnor som vill påbörja prepp.

Mottagning för unga män (MUM) och Ungdomsmottagningen (UM), Anders Nilsson och Frida Gustafsson

MUM – Man ser en ökning av patienter. Många patienter söker för olika sjukdomstillstånd så som: Trång förhud – vi får nästan en remiss i veckan som gäller det. Kort sträng, ballaniter, inflammationer. Kuratorerna har fullt i princip varje vecka, Niklas är ny kurator hos oss istället för Stefan som slutat och nu arbetar på RFSL Göteborg.

Har en del utåtriktat arbete riktat mot vår patientgrupp, idrottsföreningar, fotboll, basket, hockey. Då kommer personalen från MUM till träningen, (ibland obligatorisk träning, ibland anmälan, ibland även skickat ut information till föräldrar.) Fråga: Har det gett effekt? Svårt att veta. Tar upp information om MUM men också UM, forskning om normer, pratar om maskulinitet. De pratar mindre om kondomer och annat, mycket uppskattat! Vi har träffat ca 50-60 stycken killar och unga män, där finns alla med, märker att man får respons, alla kategorier av killar. Tränarna är dörroppnare, de har visat förståelse för att detta hör till och är viktigt. Pratar ca 45 minuter till 1h.

Det finns ingen läkare på varken på UM eller MUM, lite besvärligt. Allmänläkare behövs. Svårt att få tag i läkare, sprid gärna ordet om behov av läkare! Annars rullar det på!

Fråga: Har det varit en strategi att anställa män? Svar: Ungefär 50/50

kvinnor/män i personalen. Bara män som arbetar med samtal. Känns inte som att det är så viktigt för patienterna.

UM - Fråga: (Sofia) Många män kommer till bussen. Hur är det på hud och kön? Svar: Både och, både manliga och kvinnliga patienter, enstaka barn och ungdomar. Fler män kanske 30% fler än kvinnor. Anders: tid och tålmod gör att män/killar kommer. 89% tjejer 11% killar på UM.

Eva: i Malmö är 40% digitala besök, det finns utvecklingspotential. De har digitala drop- in hela dagar med digitala väntrum. Det är alltid fullt i väntrummet även fysiskt. Ju mer tillgång det finns ju större efterfrågan. Enorm skillnad över landet. Smittspårningar, prev, rådgivning, samtal, allt som inte kräver provtagning går att göra och görs digitalt. Utgångsläget digitalt, fysiskt när det behövs.

Um online 7% i VGR, stor skillnad.

Smittskydd, Kajsa Lindkvist

Smittskydd i Borås flyttar om några veckor till de lokaler där de tidigare suttit på SÄS. Egenprovtagning fungerar. Um och Närhälsan online genererar patienter.

Fråga: Hur ser det ut i meddelandet när en patient får provsvaret via 1177. Om patienten går till en mottagning som inte använder Asynja. Här hittar du information om Självprovtagning klamydia och gonorré från Screening och egen provhantering: [Alfresco > \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

Smittskydd har haft möte med Skåne och Stockholm och samtliga ser en ökning av gonorré. Mest MSM men även unga heterosexuella grupper. Det finns en oro kring ökningen av gonorré pga fler följsjukd och resistensutveckling. Smittskydd har bildat en grupp tillsammans med KSH som ska arbeta vidare med hur vi bäst sprider information om gonorré.

RFSL Stockholm har gjort en undersökning – kondom användningen har ökat bland unga, även senare debut med partner.

Mpox tillbaka i Stockholm, även fall nyligen i VGR. Glöm inte bort Mpox! Vaccinerar och frågar alla nya prep, fortsatt! Finns gott om vaccin, får vaccinera även om inte hela dosen kan användas samtidigt. Vaksamma på Mpox. Vaccin är inte 100%. Injektionsvaccin.

Vet inte vilken läkare som ska ansvara för STI i Borås. Jan Krut tar hand om hiv-frågorna centralt. Kajsa ansvarar för alla STI i Borås.

Erbjuder att komma ut till högskolan i Borås och hålla föredrag om smittskydd och smittskyddslagen, då inkluderas sexuell hälsa kopplat till det. Det är jättegott! Smittskydd ska erbjuda liknande upplägg i hela VGR.

Information från KSH:

- **Forum sexuell hälsa: Lunchseminarier; 12.00-13.00:**
  - 4/9- Jämlikvård
  - 11/9-HBTQ-migranter
  - 18/9-Ensamkommande och SRHR
  - 22/10-STI på olika hudtyper
- **Regionala dagen: 18 oktober, 08.30-12.00, digitalt via teams**
- **Konferensen Sex, unga och skolans roll: 30 oktober, onsdag vecka 44. Digitalt & nationellt. Sexuell utsatthet bland barn & unga - förebygga, upptäcka och åtgärda**
- **Sex på arbetstid: [#78 Sexuell utsatthet i gängmiljö](#) [#79 Ätstörningar](#)**
- **Workshop: 31 maj, 09.00-12.30, lunch ingår: [Hjärt- kärlsjukdom och sexuell hälsa](#)**

Övrigt:

Vill vi ha två möten utöver den regionala dagen den 18:e? Ett digitalt och ett fysiskt möte vore bra. Digitalt i september och ett hybridmöte i november/december.

(Maria) Är det någon som har samarbete med Boda flyktingmottagning? Smittskydd har visst samarbete, får remisser. Finns det en broschyr vi kan lämna till dem? RFSU har en vårdkarta som är bra och informativ, finns översatt till engelska och även fler språk, arabiska, farsi, dari och somaliska. Ni hittar den här: <https://www.rfsu.se/vad-vi-gor/nara-dig/lokalforeningar/rfsu-goteborg/vardkartan-vastra-gotaland/>

Maria lämnar vidare länken till dem på möte i morgon.

Torsdag eftermiddagar passar flera deltagare bra!